

Krav om udtrædelsesgodtgørelse

Energitilsynet får ofte forespørgsler om krav om betaling af udtrædelsesgodtgørelse i tilfælde, hvor forbrugeren ejer en ejendom, der har fået dispensation fra tilslutningspligt.

REGLER

*Af fuldmægtig Marianne Larsson,
Konkurrencestyrelsen*

Energitilsynets sekretariat får for øjeblikket en del forespørgsler fra fjernvarmebrugere, der af deres forsyning er blevet stillet over for et krav om udtrædelsesgodtgørelse, efter at forbrugeren har fået dispensation fra en kommunalt pålagt tilslutningspligt og nu ønsker at opsige sit kundeforhold til fjernvarmeforsyningen.

Med et stigende byggeri af lavenergi-bygninger må det antages, at antallet af henvendelser vil være stigende.

Tilslutnings- og forblivespligt

Tilslutningspligt og forblivespligt kan pålægges ved kommunal beslutning i henhold til reglerne i varmeforsyningslovens kapitel 2 om kommunal varmeplanlægning og reglerne i Energistyrelsens projektbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 31 af 29. december 2005 om godkendelse af projekter for kollektive varmeforsyningsanlæg).

Hvis en ejendom er underlagt tilslutningspligt og forblivespligt, har forbrugeren ikke mulighed for at opsige sit kundeforhold til den fjernvarmeforsyning, som han efter sin tilslutningspligt er knyttet til.

Ejere af ejendomme, der er omfattet af tilslutningspligten, er ikke forpligtet til at aftage varme fra fjernvarmeforsyningen (der er tale om tilslutningspligt ikke aftagepligt), men kan derimod af forsyningsselskabet pålægges at betale forsyningens faste

afgifter. Dette fremgår af § 7, stk., 1, 1) i Energistyrelsens tilslutningsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 31 af 29. januar 2008 om tilslutning til kollektive varmeforsyningsanlæg).

Dispensation

I henhold til Tilslutningsbekendtgørelsens § 17, stk. 3, har kommunerne pligt til at meddele dispensation fra tilslutningspligt til nybyggeri, der opføres som lavenergibygninger.

De tilfælde, der har været forelagt Energitilsynets sekretariat, har drejet sig om tilfælde, hvor en fjernvarme-forbruger ønsker at nedrive en ejendom, der er omfattet af tilslutningspligt og erstatte ejendommen med en lavenergibygning. Ejeren af ejendommen her herefter af kommunen fået dispensation fra tilslutningspligten.

Dispensationen fra den offentligretlige tilslutningspligt medfører, at forbrugeren ikke længere er forpligtet til at være tilsluttet fjernvarmeforsyningen. Forbrugeren har med andre ord mulighed for at udtræde af kundeforholdet til fjernvarmeforsyningen.

De forbrugere, der henvender sig til Energitilsynets sekretariat, har ofte den opfattelse, at i og med, at de har fået en dispensation fra forblivespligten, er de dermed også udtrådt af kundeforholdet henholdsvis andelsforholdet til fjernvarmeforsyningen og dermed fra alle betalingsforpligtelser.

Den offentligretlige dispensation fra tilslutningspligten regulerer imidlertid ikke kundeforholdet eller andelsfor-

holdet mellem forbrugeren og fjernvarmeverket. Forbrugeren er derfor – uanset dispensation – stadig kunde hos eller andelshaver i fjernvarmeforsyningen, men har nu i modsætning til de forbrugere, der fortsat er underlagt forblivespligten, mulighed for at stoppe dette kundeforhold, og hvis forsyningen er et andelsselskab stoppe andelsforholdet.

Om fjernvarmeforsyningen har ret til at opkræve godtgørelse, hvis forbrugeren vælger at stoppe som kunde eller andelshaver, reguleres af foreningsretlige regler – hvis der er tale om et andelsselskab – og i øvrigt af aftaleretlige og forbrugerretlige regler.

Hvis der stilles krav om en godtgørelse skal dette, hvis der er tale om et andelsselskab, have hjemmel i selskabets vedtægter. Hvis der er tale om en anden selskabskonstruktion, skal hjemmelen findes i leveringsbetingelserne.

Vedtægterne og leveringsbetingelserne skal endvidere være anmeldt til Energitilsynets offentligt tilgængelige register, da dette er en gyldighedsbetingelse i henhold til varmeforsyningslovens § 21, stk. 3.

Energitilsynets afgørelse

Energitilsynet har på sit møde den 22. juni 2009 på baggrund af en række klager over E.ON Varme Danmarks krav om udtrædelsesgodtgørelse behandlet spørgsmålet om reglerne for udtrædelsesgodtgørelse. Energitilsynet tilkendegav:

- At det generelt må anses for rimeligt, at fjernvarmeselskaberne i deres aftalegrundlag (vedtægter eller leveringsbestemmelser) stiller krav om betaling af udtrædelsesgodtgørelse over for forbrugere, der ønsker at udtræde af leveringsforholdet jf. varmemeforsyningslovens § 21, stk. 4.

- At kravet om udtrædelsesgodtgørelse kun kan påkaldes, hvis selskabet ikke er økonomisk veldrevet og ikke er under løbende udbygning.

- At beregning af udtrædelsesgodtgørelse som udgangspunkt skal ske som en kapitalisering af den gennemsnitlige varmeafgift i den resterende del af bindingsperioden, hvor den gennemsnitlige varmeafgift beregnes som gennemsnittet af de sidste 3 år umiddelbart op til opsigelsen.

- At ejerskab til en andel af et andels-selskab medfører en særlig ret og pligt til indflydelse på anlægsinvesteringer, som kan begrunde, at godtgørelse for udtrædelse af andels-selskabet beregnes som en andel af selskabets samlede anlægsudgifter på opsigelsestidspunktet med fradrag af de afskrivninger, der har været indregnet i priserne.

- At E.ON Varme i relation til udtrædel-

sesgodtgørelse i sine leveringsbetingelser ikke kan anvende en metode, hvorefter beregningen sker som en andel af selskabets samlede anlægsudgifter på opsigelsestidspunktet med fradrag af de afskrivninger, der har været indregnet i priserne, da en sådan bestemmelse som udgangspunkt er urimelig efter varmemeforsyningslovens § 21, stk. 4.

- At E.ON Varme i relation til udtrædelsesgodtgørelse i sine leveringsbetingelser i stedet kan anvende en metode, hvorefter beregningen sker som en kapitalisering af den gennemsnitlige varmeafgift i den resterende del af bindingsperioden, hvor den gennemsnitlige varmeafgift beregnes som gennemsnittet af de sidste 3 år umiddelbart op til opsigelsen, forudsat de øvrige betingelser for opkrævning af udtrædelsesgodtgørelse er til stede.

Ankenævnet på energiområdet

Generelt tilkendegav Energitilsynet, at udtrædelsesgodtgørelsen skal ske som en kapitalisering af den gennemsnitlige varmeafgift i den resterende del af bindingsperioden, hvor den gennemsnitlige varmeafgift beregnes som gennemsnittet af de sidste 3 år umiddelbart op til opsigelse

I henhold til Energitilsynets til-

kendegivelse kan det ikke betragtes som generelt urimeligt, at et andels-selskab beregner udtrædelsesgodtgørelsen som en andel af selskabets samlede anlægsudgifter på udtrædelsestidspunktet med fradrag af de afskrivninger, der har været indregnet i priserne.

I begge tilfælde skal de to øvrige betingelser for at kunne opkræve udtrædelsesgodtgørelse være opfyldt nemlig:

- At forsyningen ikke er økonomisk veldrevet

- At forsyningen ikke er under løbende udbygning.

Hvorvidt betingelserne for opkrævning af udtrædelsesgodtgørelse er opfyldt i en konkret sag, skal behandles af Ankenævnet på Energiområdet. Se nærmere om nævnet på www.energianke.dk

Energitilsynet har den 20. august 2009 givet E.ON Varme Danmark pålæg om at ændre sine regler for beregning af udtrædelsesgodtgørelse i overensstemmelse med Energitilsynets tilkendegivelse.

Dette pålæg kan af E.ON Varme indbringes for Energiklagenævnet.

mel@ks.dk